

V Bruseli 11. decembra 2020
(OR. en)

13893/20

ENER 487
RECH 512
IND 264
CLIMA 341

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Dátum:	11. decembra 2020
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	13699/20
Predmet:	Závery Rady o posilnení európskej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a iných obnoviteľných zdrojov

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o posilnení európskej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a iných obnoviteľných zdrojov, ktoré Rada Európskej únie schválila písomným postupom 11. decembra 2020.

Závery Rady o

**posilnení európskej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a iných
obnoviteľných zdrojov**

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE:

1. PRIPOMÍNAJÚC:

- 1.1. že Európska rada vo svojich záveroch z 12. decembra 2019 (EUCO 29/19) schválila cieľ, ktorým je dosiahnuť, aby bola EÚ do roku 2050 v súlade s cieľmi Parížskej dohody klimaticky neutrálna;
- 1.2. že Rada TTE (energetika) vo svojich záveroch o budúcnosti energetických systémov z 25. júna 2019 (10592/19) určila zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie a ich integráciu do sietí, ako aj rozvoj cezhraničných elektrických prepojení za kľúčové prvky budúceho energetického systému, a označila elektrizačné sústavy a uzly na mori za jednu z priorít energetickej infraštruktúry;
- 1.3. že Rada TTE (energetika) vo svojich záveroch o reakcii na pandémie COVID-19 v odvetví energetiky EÚ – cesta k obnove z 25. júna 2020 (9133/20) konštatovala, že odvetvie energetiky si bude vyžadovať investície najmä do energie z obnoviteľných zdrojov, elektrifikácie a cezhraničných prepojení, a zdôraznila, že strategický prístup k energii z obnoviteľných zdrojov na mori by mohol stimulovať investície v tomto odvetví;
- 1.4. že nariadenie (EÚ) 2018/1999 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy a smernica (EÚ) 2018/2001 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie z 11. decembra 2018 nabádajú členské štáty, aby zvážili dobrovoľné otvorenie svojich systémov podpory cezhraničnej účasti na základe dohôd o spolupráci s cieľom doplniť ich úsilie na vnútroštátnej úrovni;

- 1.5. že v oznámení Komisie COM(2018) 773 s názvom Čistá planéta pre všetkých: Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo, a najmä v jeho podpornej hĺbkovej analýze sa identifikoval významný celoeurópsky potenciál na zvýšenie kapacity veternej energie na mori v rozsahu 240 až 450 GW do roku 2050 spolu s inými technológiami energie z obnoviteľných zdrojov cieľom dosiahnuť cieľ klimatickej neutrality;
- 1.6. že v oznámení Komisie COM(2019) 640 s názvom Európsky ekologický dohovor sa uvádza, že obnoviteľné zdroje energie budú zohrávať kľúčovú úlohu pri transformácii európskej energetiky na čistú energiu a že zvýšenie výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori bude v tejto súvislosti dôležitým opatrením, ktorým sa nadviaže na regionálnu spoluprácu členských štátov, a zdôrazňujú sa v ňom spôsoby, ako využiť potenciál energie z obnoviteľných zdrojov na mori vrátane plávajúcich veterných a slnečných elektrární, energie z vln a prílivovej energie, a to najmä udržateľnejším riadením námorného priestoru Únie;
- 1.7. že v oznámení Komisie COM(2020) 562 o ambicióznejších klimatických cieľoch pre Európu na rok 2030 sa zdôrazňuje zásadná úloha, ktorú energia z obnoviteľných zdrojov zohráva pri plnení Európskej zelenej dohody a pri dosahovaní klimatickej neutrality do roku 2050, a skutočnosť, že obnoviteľné zdroje energie sa budú musieť zavádzať vo väčšom rozsahu, aby sa prispelo k ambicióznejším klimatickým cieľom a aby sa podporilo vedúce postavenie priemyslu Únie v oblasti obnoviteľných technológií;
- 1.8. že v oznámení Komisie COM(2020) 299 s názvom Pohon pre klimaticky neutrálne hospodárstvo: stratégia integrácie energetického systému EÚ sa uznáva úloha, ktorú zohráva energia z obnoviteľných zdrojov vrátane veternej energie na mori pri zvyšovaní elektrifikácie, a poukazuje na to, že prostredníctvom stratégie obnoviteľných zdrojov energie na mori a nadväzných regulačných a finančných opatrení sa zaistí nákladovo efektívne plánovanie a zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori a posilní vedúce postavenie priemyslu EÚ v rámci technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori;
- 1.9. že Komisia vo svojom oznámení COM(2020) 741 s názvom Stratégia EÚ na využitie potenciálu obnoviteľných zdrojov energie na mori v záujme klimaticky neutrálnej budúcnosti odhaduje, že na vybudovanie integrovaného, ekologickejšieho a klimaticky neutrálneho energetického systému do roku 2050 bude potrebný inštalovaný výkon 300 GW veternej energie na mori a približne 40 GW energie z oceánov, a okrem toho zdôrazňuje významný potenciál ďalších technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktoré dosahujú rôzne stupne vyspelosti;

- 1.10. že vo výzve zo septembra 2020 súvisiacej s Európskou zelenou dohodou v rámci programu Horizont 2020 sa podporia pilotné aplikácie a demonštračné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori vrátane energie z oceánov, (plávajúcej) veternej energie na mori a slnečnej energie na mori;
- 1.11. prácu v súvislosti s regionálnou spoluprácou v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, najmä energie z obnoviteľných zdrojov na mori, a posilnenia elektrizačnej sústavy, ktorá sa vykonáva v rámci:
- združenia Spolupráca v oblasti energetiky v Severnom mori a na ktorú sa odkazuje v jeho spoločnom vyhlásení zo 6. júla 2020 o rámci Spolupráce v oblasti energetiky v Severnom mori,
 - plánu prepojenia baltského trhu s energiou (BEMIP) a na ktorú sa odkazuje najmä v spoločnom vyhlásení o úmysle týkajúcom sa veternej energie v Baltskom mori z 30. septembra 2020¹,
 - skupiny na vysokej úrovni pre prepojenia v juhozápadnej Európe a iniciatívy pre energetickú konektivitu v strednej a juhovýchodnej Európe (CESEC);
 -
- 1.12. „splitské memorandum“ z júna 2020, v ktorom sa stanovuje cieľ vytvoriť dlhodobý rámec pre spoluprácu s cieľom pokročiť v energetickej transformácii a dekarbonizácii ostrovov pri plnom rešpektovaní osobitostí každého ostrova;
- 1.13. že tieto závery Rady sa zameriavajú na energiu z obnoviteľných zdrojov na mori a z iných obnoviteľných zdrojov ako na jeden z kľúčových pilierov širšej oblasti dekarbonizácie, pričom sa v nich uznáva, že v oblasti dekarbonizácie sú potrebné aj iné snahy;

¹ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/signature_version_baltic_sea_offshore_wind.pdf

2. ZDÔRAZŇUJÚC, že:
- 2.1. zavádzanie všetkých technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov zohráva nenahraditeľnú úlohu pri plnení cieľov EÚ v oblasti energetiky a klímy a významne prispieva k dosiahnutiu klimaticky neutrálnej Európskej únie do roku 2050;
- 2.2. energia z obnoviteľných zdrojov na mori vrátane pevných alebo plávajúcich veterných alebo slnečných elektrární na mori, energia z vln, prúdov a prílivov, diferenciály teplotných a slanostných gradientov, kúrenie a chladenie morskou vodou, geotermálna energia, morská biomasa (riasy), ako aj potenciálna premena existujúcich platforiem na ťažbu ropy a zemného plynu na platformy pre energiu z obnoviteľných zdrojov môžu pomôcť využiť potenciál energie z obnoviteľných zdrojov všetkých európskych morí a oceánov, a to na základe celoeurópskeho dodávateľského reťazca; zatiaľ čo technológia pevných veterných elektrární na mori pre plytké vody v niektorých členských štátoch je čoraz vyspelejšia, plávajúce veterné elektrárne na mori sú sľubnou novou technológiou na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v oblastiach, kde je morské dno hlbšie. Všetky tieto technológie prispievajú k vytváraniu podnikateľských príležitostí pre európske priemyselné odvetvia;
- 2.3. okrem zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov na vnútroštátnej úrovni môže k ďalšej integrácii vnútorného trhu s energiou a k ďalšiemu posilneniu zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov v celej EÚ a k zlepšenej infraštruktúre na prenos elektrickej energie prispievať aj posilnená regionálna spolupráca a cezhraničné projekty medzi členskými štátmi. Okrem toho, ak sa prekonajú výzvy a prekážky takejto spolupráce, má potenciál poskytovať čisté výhody najmä zúčastneným členským štátom prostredníctvom nákladovo efektívnejšieho plnenia vnútroštátnych cieľov a cieľov Únie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov;
- 2.4. takúto spoluprácu možno dosiahnuť rôznymi formami dobrovoľného cezhraničného otvorenia vnútroštátnych systémov podpory energie z obnoviteľných zdrojov, napríklad spoločným verejným obstarávaním a spoločnými systémami podpory, a to aj pre vnútrozemské krajiny. Cezhraničné projekty môže uľahčiť nový mechanizmus Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov v súlade s ustanoveniami nariadenia o riadení;

- 2.5. cezhraničná spolupráca vrátane spoločných a hybridných projektov je dobrovoľnou možnosťou popri vnútroštátnom zavádzaní energie z obnoviteľných zdrojov s cieľom splniť ciele EÚ v oblasti zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2030, ako sa uvádza v národných energetických a klimatických plánoch, a je nevyhnutná pre revidované ambície na rok 2030; plánované objemy vnútroštátnej podpory možno zvýšiť pridelením prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti;
- 2.6. zrýchlené využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvýšené investície do výskumu a inovácie a rozšírenie hodnotového reťazca na vnútroštátnej úrovni, ako aj v projektoch regionálnej spolupráce, môže pomôcť vytvoriť silný a konkurencieschopný európsky domáci trh pre vznikajúce technológie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorý by Európe mohol pomôcť rozšíriť a udržať si vedúce postavenie v celosvetovom meradle v týchto technológiách na priemyselnej úrovni;
- 2.7. cezhraničná spolupráca v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori môže v týchto oblastiach zohrávať dôležitú úlohu; najmä projekty, ktoré financuje viac ako jeden členský štát, a projekty, ktoré prepájajú viacero členských štátov (spoločné a hybridné projekty), by mohli uvoľniť potenciál rozsiahleho zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a úspor z rozsahu znížením systémových nákladov a priestorových požiadaviek a uľahčením integrácie energie z obnoviteľných zdrojov na mori na trhoch a do sústav, ako aj uľahčením obchodu s elektrickou energiou;
- 2.8. pri zohľadnení zásady prvoradosti efektívnosti môže zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov zohrávať významnú úlohu pri integrácii odvetvia, okrem iného uľahčovaním integrácie výroby energie z obnoviteľných zdrojov do energetického systému priamo prostredníctvom elektrizačnej sústavy alebo prispievaním k výrobe vodíka z obnoviteľných zdrojov, najmä prostredníctvom využívania ďalších lokalít na výrobu energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom cezhraničnej spolupráce;
- 2.9. využívanie existujúcich technológií a vývoj inovatívnych riešení pre uskladňovanie energie vrátane premeny elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov na vodík môže prispieť k ďalšej integrácii energie z obnoviteľných zdrojov na mori alebo iných obnoviteľných zdrojov do európskeho energetického systému okrem iného podporou stability a flexibility sústavy a zlepšením zdôvodnenia projektu výroby elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov;

- 2.10. reformy zvyšujúce investície do kapacít výroby energie z obnoviteľných zdrojov prispejú k hospodárskej obnove po pandémie COVID-19 tým, že podporia inováciu, európske hodnotové reťazce, priemyselný rast, rozvoj ekologického hospodárstva a zamestnanosti v celej Únii, ako aj konkurencieschopnosť priemyselných odvetví EÚ; regionálna spolupráca medzi členskými štátmi bude dôležitým faktorom pri zabezpečovaní širokého spoločného využívania týchto výhod;
- 2.11. Európska zelená dohoda a plán cieľov v oblasti klímy poskytujú jedinečnú príležitosť na integrovaný prístup k politikám a opatreniam vrátane vnútroštátneho zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov a posilnenej regionálnej spolupráce medzi členskými štátmi a medzi regiónmi v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, vhodného regulačného rámca a pravidiel štátnej pomoci, primeranej finančnej podpory, priemyselných aspektov a aspektov rastu, rozmerov sociálnej súdržnosti a zamestnanosti, ako aj výskumu a inovácie;
- 2.12. čoraz významnejšiu úlohu pri zavádzaní energie z obnoviteľných zdrojov na mori zohráva medzinárodná spolupráca, ktorú môže uľahčiť okrem iného Medzinárodná agentúra pre energiu (IEA), ktorá poskytuje hĺbkovú analýzu technického potenciálu a hospodárskych príležitostí, ako aj Medzinárodná agentúra pre energiu z obnoviteľných zdrojov (IRENA) a jej rámec spolupráce v oblasti obnoviteľných zdrojov energie na mori tým, že spája krajiny s cieľom identifikovať oblasti medzinárodnej spolupráce a urýchliť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

3. VZHLADOM NA GEOGRAFICKÉ ROZDIELY V ÚNII A ROZDIELNE STUPNE VYSPELOSTI TECHNOLOGIÍ V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV A, UZNÁVAJÚC, ŽE:

- 3.1. náklady na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov najmä na menej vyspelých trhoch a menej vyspelými technológiami (vrátane technológií na mori, ako sú plávajúce veterné a plávajúce fotovoltické elektrárne a veterné elektrárne na mori v arktických podmienkach) a na potrebné súvisiace technológie sa musia ďalej znižovať;
- 3.2. výskum a inovácia a podpora demonštračných činností pri menej vyspelých technológiách EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ako aj rozvoj dodávateľského reťazca sú kľúčom k zlepšeniu ich konkurencieschopnosti a schopnosti poháňať globálnu inováciu;

- 3.3. rovnováha medzi zavádzaním technológií energie z obnoviteľných zdrojov na mori a inými cieľmi v námornom priestore je výzvou a že multifunkčné koncepcie pre rôzne ciele a spoločné využívanie rôznych technológií môže prispieť k riešeniu priestorových kompromisov a zabezpečeniu environmentálnych prínosov;
- 3.4. rozsiahle zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori, najmä veternej energie na mori, si vyžaduje rozvoj sústav na mori a na pevnine, čo si vyžaduje obzvlášť vysokú mieru akceptácie zo strany verejnosti a politickej podpory zo strany členských štátov, pričom v tejto oblasti sa uznáva kľúčové úsilie prevádzkovateľov prenosových sústav; bezpečná a zabezpečená prevádzka sústavy si okrem toho vyžaduje primeranú disponibilitu, napr. prostredníctvom riešení v oblasti reakcie na strane spotreby alebo skladovania;
- 3.5. mnohé pobrežné komunity a ostrovy čelia výzvam v boji proti zmene klímy, pokiaľ ide o ich veľký potenciál v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ich environmentálne a sociálno-ekonomické osobitosti, ako je morská biodiverzita a morský a pobrežný cestovný ruch, a úlohu ostrovov a pobrežných komunít pri realizácii pilotných projektov pre menej vyspelé technológie v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori; ostrovy a pobrežné komunity zohrávajú osobitnú úlohu a stoja v čele dekarbonizácie tým, že sa stávajú laboratóriami pre pilotné projekty rôznych technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori s cieľom zvýšiť diverzifikáciu obnoviteľných zdrojov energie a technológií a zároveň prispieť k bezpečnosti dodávok v izolovaných sústavách;

4. SO ZRETELOM NA CEZHraničnú SPOLUPRÁCU POZNAMENÁVAJÚC, ŽE:

- 4.1. projekty cezhraničnej spolupráce v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov čelia významným prekážkam a výzvam, ktoré nie je možné prekonať dvojstrannými a viacstrannými medzivládnyimi dohodami medzi členskými štátmi len o konkrétnych projektoch;
- 4.2. medzi prekážky a výzvy cezhraničných projektov v oblasti obnoviteľných zdrojov energie patria napríklad:
- vyššie transakčné náklady v dôsledku značného úsilia o politickú, technickú a právnu koordináciu a neistoty, a to aj v prípade prvých projektov,

- výzva zabezpečiť vyvážené rozdelenie nákladov a prínosov medzi zúčastnené členské štáty;
- obmedzené finančné krytie a financovanie na vnútroštátnej úrovni a najmä na úrovni Únie s cieľom pokryť medzery vo financovaní vnútroštátnych a cezhraničných projektov; pokrytie dodatočných medzier vo financovaní vyplývajúcich okrem iného z potenciálne nevyváženého rozdelenia nákladov a prínosov, najmä pokiaľ ide o cezhraničné projekty;
- prekážky a výzvy súvisiace s kategorizáciou cezhraničných prenosových vedení v rámci hybridných projektov v oblasti energie na mori (kombinácia výroby, prenosu a obchodu) ako prepojovacích vedení podľa pravidiel EÚ pre trh s elektrinou, výzva zabrániť významnému obmedzeniu elektrickej energie vyrobenej z obnoviteľných zdrojov na mori v rámci takýchto hybridných projektov a zabezpečenie jej efektívnej integrácie do sústavy a na trhu pri súčasnom zabezpečení spravodlivého rozdelenia nákladov a prínosov;
- nedostatočné zosúladenie technických noriem (napr. pokiaľ ide o osvetlenie a označenia na veterných turbínach alebo interoperabilitu a úrovne napätia prenosových zariadení);
- iné výzvy vyplývajúce z činností súvisiacich s obranou a z iného využívania námorného priestoru;

4.3. zosúladenie medzi námorným priestorovým plánovaním a plánovaním sústavy na mori a koordinácia medzi členskými štátmi by sa mohli zlepšiť s cieľom umožniť efektívne využívanie námorného priestoru a uľahčiť realizáciu vnútroštátnych a cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

4.4. plánovanie sústavy na mori často nie je dostatočne prepojené s pripojeniami k sústave na pevnine a posilnením vnútornej sústavy;

5. ZOHLADŇUJÚC:

5.1. slobodu členských štátov určovať vlastný energetický mix v súlade s článkom 194 ZFEÚ, vnútroštátne právomoci v oblasti rozvoja vlastných vnútroštátnych elektrizačných sústav vrátane prepojení a vnútroštátnu zodpovednosť za presadzovanie pravidiel trhu s elektrinou a regulačný dohľad nad nimi na vlastnom území;

- 5.2. právo členských štátov navrhnuť vlastné vnútroštátne systémy podpory pre elektrinu z obnoviteľných zdrojov v súlade s článkom 4 smernice (EÚ) 2018/2001 a bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, ako aj ich právo rozhodovať o rozsahu, v akom podporujú elektrinu z obnoviteľných zdrojov vyrobenú v inom členskom štáte v súlade s článkom 5 smernice (EÚ) 2018/2001;

6. SO VŠEOBECNÝM ZRETELOM NA EURÓPSKU SPOLUPRÁCU V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV IDENTIFIKUJE POTREBU:

- 6.1. hlbšie integrovať vnútorný trh s energiou, tiež s cieľom prispieť k plneniu cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky, a to aj cez rozvoj vnútornej a cezhraničnej infraštruktúry a zvýšenú prepojenosť medzi členskými štátmi, okrem iného prostredníctvom politiky transeurópskych energetických sietí, projektov spoločného záujmu a vykonávaním príslušných právnych predpisov EÚ, aby sa podporila integrácia rastúceho objemu energie z obnoviteľných zdrojov do európskeho trhu s elektrickou energiou a uľahčil cezhraničný obchod a spolupráca;
- 6.2. znížiť transakčné náklady na uzatváranie dvojstranných a viacstranných medzivládnych dohôd medzi členskými štátmi o cezhraničných projektoch v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov zabezpečením ponuky možností pre príslušné modely spolupráce, pokiaľ ide o dobrovoľné otváranie vnútroštátnych systémov podpory vrátane možnosti vytvorenia spoločného systému podpory, ako aj „konceptie“, ktorá zahŕňa kľúčové prvky takýchto dohôd, s cieľom podporiť členské štáty vrátane vnútrozemských krajín v procese spolupráce;
- 6.3. koordinovať analýzu nákladov a prínosov a cezhraničné rozdeľovanie nákladov v prípade cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vrátane spoločných a hybridných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori s cieľom zohľadniť všetky relevantné náklady a prínosy. Tieto môžu okrem iného zahŕňať prínosy cieľových objemov energie z obnoviteľných zdrojov, náklady na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, integráciu na trhu, pripojenie do sústav alebo prepájanie s nimi a posilňovanie sústav a integráciu do nich;

- 6.4. lepšie a efektívnejšie využívať existujúce fondy Únie s cieľom uľahčiť realizáciu cezhraničných projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ako aj vnútroštátne zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov prostredníctvom kľúčových nástrojov Únie, ako je nový mechanizmus Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov, ďalšie nástroje Únie, ako je program InvestEU a systémy Európskej investičnej banky na financovanie inovačných projektov a Nástroj na prepájanie Európy (NPE) na roky 2021 – 2027 so zameraním na cezhraničné projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a jeho súvisiaci osobitný nový rozpočtový riadok; najmä rýchlej operability a dostatočnej likvidity z existujúcich zdrojov, pokiaľ ide o podpornú funkciu mechanizmu Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov na podporu projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov a posilnenie regionálnej spolupráce prostredníctvom pokrytia medzier vo financovaní spoločných projektov, ktoré vyplývajú okrem iného z nevyváženého rozdelenia nákladov a prínosov medzi členské štáty;
- 6.5. revidovaného rámca štátnej pomoci na podporu energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý je v súlade so smernicami a nariadeniami balíka opatrení v oblasti čistej energie a Európskou zelenou dohodou a ktorý uľahčí plnenie cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 vzhľadom na plán EÚ v oblasti klímy a cieľ klimaticky neutrálnej Európskej únie do roku 2050, a tým podporí zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, zabezpečí investorom istotu a akceptáciu potrebnej podpory zo strany verejnosti a umožní podporu výskumu a inovácie a rozsiahlych demonštračných projektov vznikajúcich a inovačných technológií;
- 6.6. investícií do výskumu a inovácie na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni na základe celoeurópskeho programu pre výskum a inováciu, ktorý bol vypracovaný v Európskom strategickom pláne pre energetické technológie a ktorý sa má aktualizovať s cieľom zohľadniť ambície Európskej zelenej dohody a úlohu energie z obnoviteľných zdrojov v nej, a to prostredníctvom výzvy súvisiacej so zelenou dohodou v rámci programu Horizont 2020 a nadchádzajúcich pracovných programov programu Horizont Európa na roky 2021 a 2022;
- 6.7 podpory procesu dekarbonizácie v znevýhodnených, izolovaných alebo ostrovných okrajových elektrizačných sústavách, ako sú ostrovy alebo najvzdialenejšie regióny vrátane izolovaných pobrežných oblastí, ktoré budú mať prospech zo zavádzania rôznych technológií na mori prostredníctvom cielej podpory navrhutej tak, aby sa zohľadnila ich osobitná situácia.

7. S KONKRÉTNYM ZRETEĽOM NA PROJEKTY V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV NA MORI IDENTIFIKUJE POTREBU:

- 7.1. komplexného prístupu, ktorý umožní, aby vnútroštátne a cezhraničné zavádzanie projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a hodnotových reťazcov v oblasti technológie na mori prispievalo k dlhodobej vízii, a ktorým sa zosúladi technologické, sociálno-ekonomické a environmentálne faktory s ambíciami Únie v oblasti klímy, a to najmä prostredníctvom nástrojov, ktoré podporujú všetky druhy energie z obnoviteľných zdrojov na mori a pokrývajú rozmanitú geografiu Únie vrátane všetkých morských regiónov;
- 7.2. vychádzať z existujúcich fór a preskúmať možnosti posilnenej koordinácie medzi členskými štátmi v oblasti námorného priestorového plánovania v rôznych európskych morských oblastiach a príslušných oblastiach Atlantického oceánu s cieľom umožniť efektívne a udržateľné využívanie námorného priestoru bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne povinnosti; holisticky a komplexne pristupovať k využívaniu a riadeniu námorného priestoru s prihliadnutím na národné námorné priestorové plány a podporujú možnosti jeho využitia na viaceré účely, najmä s cieľom zabezpečiť environmentálnu ochranu morského ekosystému a akceptáciu zo strany verejnosti a uľahčiť koexistenciu rôznych využití námorného priestoru s cieľom zabezpečiť súlad s ostatnými príslušnými politikami Únie, ako je stratégia EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2030 a spoločná rybárska politika;
- 7.3. zintenzívniť výskum s cieľom zvýšiť poznatky o morskom prostredí a migrácii vtákov a posilniť spoluprácu medzi členskými štátmi v týchto oblastiach prostredníctvom výmeny údajov, najlepších postupov a skúseností;
- 7.4. preskúmať možnosti lepšej koordinácie medzi námornými priestorovými plánmi a plánovaním sústav na mori na európskej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni vrátane pripojenia obnoviteľných zdrojov energie na mori k pevnine bez toho, aby boli dotknuté vnútroštátne povinnosti a práva, s cieľom uľahčiť rozsiahle zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov v celej Únii;

- 7.5. integrovaného vnútroštátneho plánovania sústav na mori a na pevnine, ako aj lepšej koordinácie medzi členskými štátmi, najmä pokiaľ ide o dlhodobé plánovanie sústav na mori vrátane prípadných posilnení vnútornej sústavy tak, ako ich schváli príslušný členský štát, ktoré sú nevyhnutné pre nákladovo efektívne zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov na mori, prihliadajúc na rozdielne situácie v jednotlivých členských štátoch; v tejto súvislosti tiež zlepšiť regionálnu koordináciu medzi plánovaním infraštruktúry rôznych nosičov energie s cieľom uľahčiť prepravu obnoviteľného vodíka z obnoviteľných zdrojov elektrickej energie na mori;
- 7.6. dôkladnejšie pochopiť a hlbšie zanalyzovať výzvy v súvislosti s prenosovými vedeniami v rámci hybridných projektov vo všeobecnosti, a konkrétne pokiaľ ide o rozmanité dôsledky kategorizácie týchto cezhraničných prenosových vedení ako prepojovacích vedení podľa súčasných pravidiel EÚ pre trh s elektrickou energiou a možné koncepcie trhových dojednaní;
- 7.7. riešenia na tomto základe, ktoré sa týka dojednaní o trhu s elektrickou energiou na úrovni Únie a ktoré umožní rýchlu realizáciu spoločných a hybridných projektov v oblasti energie na mori a zabezpečí efektívne využívanie sústavových a trhových zdrojov a efektívnu integráciu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov na mori do sústav a na trhu; v tejto súvislosti je potrebné riešiť aj účinky distribúcie na náklady a prínosy účastníkov trhu a členských štátov, vplyv na vnútroštátne systémy podpory energie z obnoviteľných zdrojov a právnu neistotu s cieľom umožniť efektívne investície do energie z obnoviteľných zdrojov na mori; každé riešenie by malo zabezpečiť bezpečnú a nákladovo efektívnu prevádzku elektrizačnej sústavy;
- 7.8. posilneného výskumu a inovácie v celej únii a koordinácie v tejto oblasti medzi členskými štátmi, pokiaľ ide o energiu z obnoviteľných zdrojov na mori vrátane menej vyspelých technológií, ako sú plávajúce veterné elektrárne na mori, ako aj veterné elektrárne na mori v arktických podmienkach, plávajúce slnečné elektrárne a energia z vĺn, prúdov a prílivov, s cieľom znížiť náklady na technológie a podporiť ich zavádzanie, ako aj demonštrácia kľúčových sústavových technológií potrebných pre integrovaný systém energie z obnoviteľných zdrojov na mori;

- 7.9. preskúmať možnosť lepšieho zosúladenia technických noriem a špecifikácií komponentov, ktoré sú súčasťou výroby veternej energie na mori a jej prenosu (pevné alebo plávajúce elektrárne) s cieľom uľahčiť rozšírenie zväčšeného celoeurópskeho dodávateľského reťazca. Takéto zosúladenie by mohlo v čo najväčšej miere zahŕňať aj komponenty iných technológií v oblasti energie z oceánov, konkrétne energie z prílivu a vln, čím by sa prispelo k zníženiu nákladov v týchto odvetviach;

8. **VÍTA STRATÉGIU KOMISIE V OBLASTI ENERGIE Z OBNOVITEĽNÝCH ZDROJOV NA MORI** ako dôležitý základ pre diskusie s členskými štátmi a ďalšiu prácu na úrovni Únie s cieľom využiť technologický a fyzický potenciál energie z obnoviteľných zdrojov na mori, ktorý bude kľúčový pre dosiahnutie európskych cieľov v oblasti energetiky a klímy do roku 2030 a klimatickej neutrality do roku 2050.

9. **VYZÝVA Komisiu**, aby zabezpečila urýchlené nadviazanie na tieto závery a stratégiu EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori a aby vzhľadom na dodatočné úsilie potrebné na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality pripravila v úzkej spolupráci s členskými štátmi návrh „podporného rámca“ na úrovni Únie pre cezhraničné a iné relevantné vnútroštátne projekty v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, ktorý by riešil potreby identifikované v bodoch 6 a 7 a ktorý by okrem iného zahŕňal:

- 9.1. usmernenia o uzatváraní bilaterálnych a multilaterálnych medzivládnych dohôd medzi členskými štátmi o cezhraničných projektoch v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov vrátane koncepcie takýchto dohôd, usmernenia pre príslušné modely spolupráce, pokiaľ ide o dobrovoľné otváranie vnútroštátnych systémov podpory vrátane spoločného verejného obstarávania a spoločných systémov podpory, a usmernenia týkajúce sa analýzy nákladov a prínosov a analýzy cezhraničného rozdeľovania nákladov, ako aj koordinácie medzi nimi, pre cezhraničné projekty;
- 9.2. prehľad príslušných finančných nástrojov EÚ spolu s návrhom na lepšie a účinnejšie využívanie existujúcich fondov Únie prostredníctvom kľúčových nástrojov Únie s cieľom uľahčiť realizáciu cezhraničných a vnútroštátnych projektov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sfunkčnením financovania z príslušných nástrojov na úrovni Únie, najmä podpornej funkcie mechanizmu Únie na financovanie energie z obnoviteľných zdrojov, vychádzajúc pritom z Plánu obnovy pre Európu;

- 9.3. usmernenia o tom, ako by sa mohla zlepšiť a posilniť koordinácia medzi členskými štátmi v oblasti námorného priestorového plánovania a plánovania sústav na mori vrátane rozvoja sústav na pevnine a pripojenia obnoviteľných zdrojov energie na mori, ako aj v oblasti technických noriem;
- 9.4. pokiaľ ide o hybridné projekty v oblasti energie na mori, podrobnejšiu a hĺbkovú analýzu dôsledkov a koncepcií uvedených v bode 7.6, ktorá sa má, okrem iného, začleniť do posúdenia vplyvu, ktoré sa má týkať len relevantných ustanovení právnych predpisov EÚ a spôsobu, ako by bolo možné prispôbiť len takéto ustanovenia pre uvedené hybridné projekty, a to v stabilnom investičnom právnom rámci a pri zabezpečení fungovania vnútorného trhu aj podmienok pre výrobu a integráciu elektrickej energie s cieľom uľahčiť investície potrebné na dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy a energetiky; posúdenie toho, ako by sa dovedy mohla uľahčiť rýchla realizácia hybridných projektov a dostatočná flexibilita pre testovanie rôznych a inovačných možností, ako aj návrh dlhodobého riešenia v súlade s prvkami uvedenými v bode 7.7 na základe tejto analýzy a skúseností s hybridnými projektmi;
- 9.5. podporu výskumu a inovácie v oblasti technológií výroby energie z obnoviteľných zdrojov a sústavových technológií, ako aj technológií integrácie do sústav vrátane skladovania, v pracovných programoch programu Horizont Európa na roky 2021 a 2022, a to vrátane na mieru šitých výziev, v ktorých sa zohľadnia technologické a geografické špecifikosti všetkých členských štátov, a zintenzívnenie vedeckého výskumu zameraného na kumulatívny vplyv na morské prostredie a na migráciu vtákov a obehovosť už v štádiu návrhu, ako aj aktualizáciu Európskeho strategického plánu pre energetické technológie s cieľom zohľadniť význam energie z obnoviteľných zdrojov, najmä na mori, s cieľom uľahčiť posilnenú spoluprácu a výmenu medzi členskými štátmi v týchto otázkach.
- 9.6. uľahčenie zriadenia európskeho fóra pre energiu z obnoviteľných zdrojov na mori, ktoré združí členské štáty, regulačné orgány a príslušné zainteresované strany s cieľom podporiť regionálnu spoluprácu a výmenu najlepších postupov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov na mori.